

Feminizam,
pokret koji je promjenio svijet

Podrijetlo i definicija

Feminizam (franc. *féminisme*, prema lat. *femina*: žena) je društveni pokret i svjetonazor koji se zalaže za unaprjeđenje položaja žena uklanjanjem spolne dominacije i diskriminacije (*seksizma*) i promicanjem **rodne jednakosti** u svim područjima života.

Početci feminizma

Početak feminističkog pokreta – zapadne zemlje, 19. stoljeće (industrijska revolucija)

Feministkinje **prvog vala** feminizma su bile više poznate kao **sufražetkinje** koje su pamćene po borbi za pravo glasa među ženama.

Prvi svjetski rat – **izaziva nedostatak muške radne snage** što dovodi do zapošljavanja ženske radne snage koja je obavljala "muške poslove"

To je vrlo brzo počelo razbijati uobičajene seksističke stereotipe i predrasude te je javnost, a na kraju i političare, uvjerilo da žene trebaju jednako pravo glasa kao i muškarci.

Žene su u svim državama SAD-a dobiti potpuno prvo glasa 1920. godine, dok su u Velikoj Britaniji to ostvarile 1928. godine.

U bivšoj Jugoslaviji, žene su pravo glasa dobiti tek 1945. naposljetu Drugog svjetskog rata.

SUFFRAGETTE
= SUMMER =
FESTIVAL

JUNE 3rd - 13th

EMPEROR ROOMS
KENSINGTON

SUFFRAGETTE
SUMMER
FESTIVAL

Biggle Stalls, Attractive Side Shows,
Entertainments by A.E.S.

COME & SEE

SUFFRAGETTE
= SUMMER =
FESTIVAL

JUNE 3rd - 13th

EMPEROR ROOMS
KENSINGTON

SUFFRAGETTE
= SUMMER =
FESTIVAL

JUNE 3rd - 13th

EMPEROR ROOMS
KENSINGTON

SUFFRAGETTE
= SUMMER =
FESTIVAL

JUNE 3rd - 13th

EMPEROR ROOMS
KENSINGTON

Drugi feministički val

Javlja se 60-ih godina prošlog stoljeća i traje do 80-ih godina.

Označava klasične postavke i fokuse feminizama; organizaciju masovnog pokreta, spolnu ravnopravnost, promjenu zakonodavstva, ženske i feminističke časopise, edukaciju žena, problematiku muškog nasilja i slično.

Moglo bi se reći da se drugi val u sedamdesetim godinama podijelio na 3 glavne tendencije: **radikalni, socijalistički i liberalni** feminizam.

**FREE ABORTION
♀ ON DEMAND
NO FORCED
STERILISATION**

Socialist Alliance ~ Socialist Workers Party

WOMEN JOIN
FOR WOMEN'S LIBERTY
DECIDE

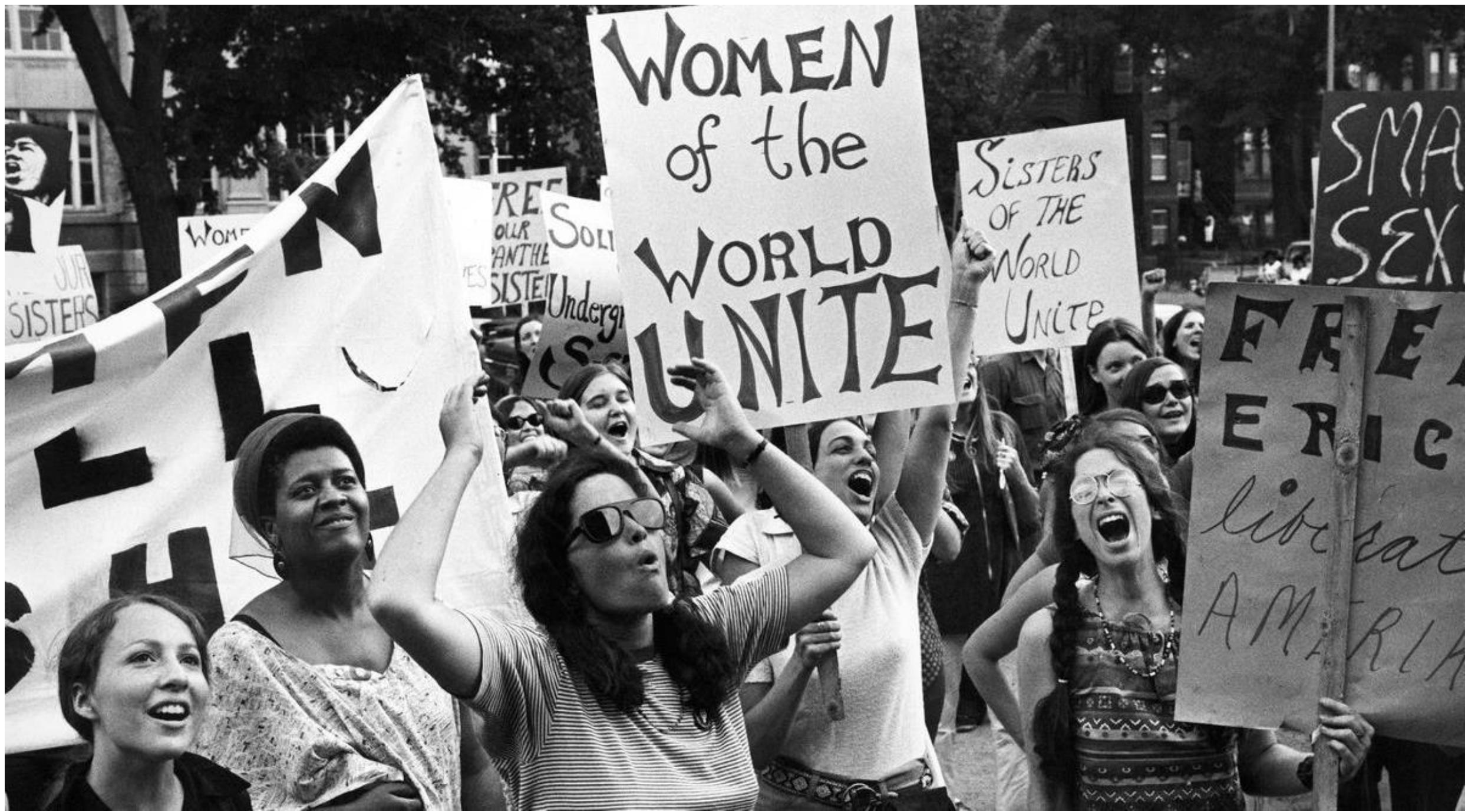
WOMEN'S LIBE

I MAC
THE GRA
IN ARI
WHY NO
THE
BACK PA

EQUAL PAY FOR EQUAL UP JOBS

RED TAPE
WOMEN ARE
RAPED

... of their

Radikalni feminism

Radikalne feministkinje ističu važnost akcije i prosvjeda kao način i metodu izgradnje ženske kulture.

Drugi fokusi jesu muško nasilje nad ženama, silovanje, žensko ropstvo i pornografija. Kao glavni krivac za spolnu neravnopravnost radikalne feministkinje krive **patrijarhat**, kao cjelokupan sustav muške vlasti nad ženama.

Socijalistički feminizam

Za razliku od radikalnih feministkinja, glavna metoda za rješenje ženskog pitanja za socijalističke feministkinje jest **dijalog**.

U institucije treba dijalogom raspraviti o značenju i važnosti feminističke borbe, spolnog zlostavljanja, i spolne ravнопravnosti. Glavni izvor spolne neravнопravnosti, po socijalističkim feministkinjama nije patrijarhat, već klasno izrabljivanje iz kojeg tek nastaje patrijarhat.

One smatraju da spolna ravнопravnost nije moguća sve dok su moć i bogatstvo u rukama nekolicine malobrojnih i ekonomski samostalnih muškaraca.

Liberalni feminizam

Pod liberalni bi feminism spadale feministkinje koje vjeruju u postojeći društveni sustav kojeg treba popraviti, a ne rušiti.

Zakonodavstvo je, smatraju, jedina metoda kojom će se uvesti spolna ravnopravnost, a najvažniji zadatak jest potaknuti žene na obrazovanje i političko participiranje.

Dakako, sve se ove vrste feminizma u praksi miješaju i danas ima najmanje pobornica i pobornika samo jednog feminizma.

Treći val feminizma

Započinje krajem 80-ih godina prošlog stoljeća i razvija se i danas; pokušava negirati spol i nadilaziti spolne razlike te je stoga blizak drugim teorijama: queer teoriji, trans-feminizmu te ostalim novim feminističkim teorijama i novim društvenim problematikama s kojima se žene susreću.

Fokusi današnjeg feminizma

- Nasilje nad ženama
- Jednaka građanska i politička prava muškaraca i žena
- Besplatna i sigurna kontracepcija te pravo na pobačaj
- Silovanje u braku (eng. *marital rape*)
- Jednake plaće muškaraca i žena te jednake mogućnosti na radnom mjestu
- Nasilje u obitelji
- Trafficking - trgovanje ženama u svrhu seksualnog iskorištavanja
- Prava LGBTIQ osoba (istospolni brakovi i mogućnost usvajanja djece)

Poznate feministkinje 20. stoljeća

Emmeline Pankhurst (prvi val) je bila jedna od bitnijih žena u samim početcima feminizma. Ona je jedna od organizatorica pokreta sufražetkinja u Velikoj Britaniji i pomogla je pri ostvarenju dobivanja prava ženskog glasa.

Betty Friedan (drugi val) je istaknuta feministkinja drugog vala; kao prva predsjednica američke organizacije "National Organization for Women" (NOW) 1966. godine, a potom i drugih organizacija za ženska prava, zauzimala se za stavljanje naglaska ženskog pokreta ponajprije na ekonomска pitanja i jednakost prilika za žene.

Rebecca Walker (treći val) je američka spisateljica, aktivistica i feministkinja. Upečatljiv je bio njen osvrt na članak o trećem valu feminizma u magazinu *Ms. Magazine* u kojem je napisala: "*Ja sam treći val.*"

U svojim učenjima i javnim govorima govori o problemima vezanim uz rasne razlike, rodove, politiku, moć i kulturu.

We Can Do It!

KRAJ

Hvala na pažnji!

Literatura: [Wikipedia](#)